

skal upptækur ger og andvirði hans renna í Landhelgissjóð Íslands.

Ákærði greiði allan kostnað sakarinnar.

Dómur þessi er kveðinn upp af Torfa Jóhannssyni bæjarfógeta og meðdómsmönnum Páli Þorbjörnssyni og Þorsteini Jónssyni.

D ó m s o r ð :

Ákærði, Eric Raymond Dawson, greiði 74.000 króna sekt í Landhelgissjóð Íslands, og komi 7 mánaða varðhald í stað sektarinnar, verði hún ekki greidd innan fjögurra vikna frá lögbirtingu dóms þessa.

Allur afli og veiðarfæri, þar með taldir dragstrengir, um borð í togaranum Hekla, GY 118, skulu upptæk ger og andvirðið renna í Landhelgissjóð Íslands.

Ákærði greiði allan kostnað sakarinnar.

Dómi þessum ber að fullnægja með aðför að lögum.

Miðvikudaginn 25. janúar 1956.

Nr. 34/1955. Bæjarfógetinn í Hafnarfirði og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs (Egill Sigurgeirsson) gegn

Böðvari Sigurðssyni (Vilhjálmur Jónsson).

Dóminn skipuðu hinir reglulegu dómara Hæstaréttar.

Endurheimta aðflutningsgjalds af bókum.

Dómur Hæstaréttar.

Hjálmar Vilhjálmsson ráðuneytisstjóri hefur kveðið upp hinn áfrýjaða dóm sem setudómari.

Áfrýjendur hafa skotið máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 11. febrúar 1955. Krefjast þeir sýknu af kröfum stefnda og málskostnaðar úr hendi hans í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst staðfestingar héraðsdóms og málskostnaðar fyrir Hæstarétti úr hendi áfrýjenda.

Með skírskotun til forsendna hins áfrýjaða dóms ber að staðfesta hann.

Eftir þessum úrslitum verður áfrýjendum dæmt að greiða stefnda málskostnað fyrir Hæstarétti, kr. 1500.00.

Dómsorð:

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður.

Áfrýjendur, bæjarfógetinn í Hafnarfirði og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, greiði stefnda, Böðvari Sigurðs-syni, kr. 1500.00 í málskostnað fyrir Hæstarétti.

Dómur bæjarþings Hafnarfjarðar 13. desember 1954.

Mál þetta, sem dómtekið var 7. þ. m., hefur Böðvar Sigurðsson kaupmaður, Austurgötu 4, Hafnarfirði, höfðað fyrir bæjarþinginu gegn bæjarfógetanum í Hafnarfirði og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs með stefnu, út gefinni 16. marz s.l. Krefst stefnandi þess, að stefndu verði in solidum dæmdir til að endurgreiða sér aðflutningsgjöld af barnabókum, alls að upphæð kr. 4949.35, auk 6% vaxta frá 18. janúar s.l. til greiðsludags og allan málskostnað samkvæmt mati réttarins að skaðlausu.

Stefndu kröfðust frávísunar málsins og til vara sýknu og hæfilegs málskostnaðar úr hendi stefnanda.

Með úrskurði, upp kveðnum á bæjarþingi Hafnarfjarðarkaupstaðar hinn 28. júní s.l., var kröfu hinna stefndu um frávísun málsins hrundið.

Úrskurði þessum skutu stefndu til Hæstaréttar með kæru, dags. 28. júní s.l. Með dómi Hæstaréttar 21. september s.l. var hinn kærði úrskurður staðfestur.

Málavextir eru þeir, að stefnandi flutti inn nokkuð af barnabókum hinn 29. nóvember 1953 með m/s Vatnajökli. Samkvæmt vörureikningi, framlögðum af stefndu, rskj. nr. 24, voru bækur þessar keyptar af Pestalozzi-Verlag í Þýzkalandi. Samkvæmt tollreikningi, út gefnum af bæjarfógetanum í Hafnarfirði, rskj. nr. 6, var sumt af bókum þessum heimfært undir 45. kafla tollskrárlaga, 3. lið, og ekki reiknuð aðflutningsgjöld. Nokkuð af bókunum, bækur með íslenskum texta og með útgáfunúmerum 1277, 1402 og 1805, rskj. nr. 18—20, var heimfært undir 1. lið 45. kafla tollskrárinnar, og aðflutningsgjöld ákveðin samkvæmt því, er samtals nema kr. 4949.35. Stefnandi greiddi stefnda bæjarfógetanum í Hafnarfirði aðflutningsgjöld þessi hinn 18. janúar

s.l., en kveðst hafa greitt fjárhæðina með fyrirvara um endurgreiðslu, og er því ekki mótmælt af stefndu.

Með bréfi, dags. 25. febrúar s.l., rskj. nr. 7, til Fjármálaráðuneytisins krefst stefnandi endurgreiðslu umræddra aðflutningsgjalda. Þessari málaleitan stefnanda var synjað með bréfi Fjármálaráðuneytisins til stefnanda, dags. 2. marz s.l. Höfðaði stefnandi þá mál þetta, svo sem nánar var rakið.

Stefnandi heldur því fram, að umræddar barnabækur séu að lögum tollfrjálsar. Hann hafi því ranglega verið krafinn um aðflutningsgjöld af þeim.

Stefndu byggja sýknukröfu sína einkum á eftirtöldum ástæðum:

1. Umræddar bækur hafi verið prentaðar fyrir íslenzkan útgefanda, og beri því að greiða af þeim aðflutningsgjöld, sbr. 1. lið 45. kafla tollskrárinnar.

2. Reglan hafi ætíð verið sú og sé enn í sambandi við tollflokkun bóka að telja bækur og rit, sem prentuð eru á íslenzka tungu erlendis, vera prentuð fyrir íslenzka útgefendur, sjá rskj. nr. 12.

Í rskj. nr. 27, framhaldsgreinargerð stefndu í málinu, er þó verulega dregið úr þessari fullyrðingu. Út af vottorði Egils Bjarnasonar, rskj. nr. 15, segir, að bækur, prentaðar í Canada og Ameríku, með íslenzkum texta séu að sjálfsgöðu tollaðar á sama hátt og aðrar bækur, sem hingað berast og prentaðar eru og gefnar út af erlendum aðiljum og aðallega ætlaðar til sölu í heimalandinu. Til viðbótar má geta þess, að það er viðurkennt í máli þessu, að bókin „Á Heiðarbrún“, rskj. nr. 23, sem gefin er út með íslenzkum texta í Winnipeg, var tollfrjáls.

3. Í umræddum bókum sé hvorki getið útgefanda né prentaðar. Þar eð bækurnar séu prentaðar erlendis með íslenzkum texta, sé því eðlilegt og sjálfsagt með hliðsjón af 5. gr. tollskrárlaga að telja bækur þessar prentaðar fyrir íslenzkan útgefanda og ákveða tolla af þeim samkvæmt 1. lið 45. kafla tollskrár.

Til frekari rökstuðnings því, að stefnandi sé raunverulega útgefandi hinna umdeildu bóka, er vakin athygli á því, að Pestalozzi-Verlag biður Baldvin Pálsson að snúa sér til stefnanda, sem hafi mikið úrval bóka frá útgáfufélaginu, þar á meðal einkum myndabækur með íslenzku lesmáli, sjá rskj. nr. 17.

4. Loks halda stefndu því fram, að hægur vandi sé að fara í kringum ákvæði 1. og 2. liðar 45. kafla tollskrárinnar, ef umdeildar bækur yrðu taldar tollfrjálsar.

Stefnandi hefur mótmælt þessari röksemdaleiðslu hinna stefndu og leggur einkum áherzlu á eftirtalin atriði:

Útgefandi umræddra bóka sé Pestalozzi-Verlag í Þýzkalandi, og eigi stefnandi ekki meiri þátt í útgáfu þessara bóka en annarra þeirra bóka með erlendum texta sömu tegundar, sem hann hafi keypt af Pestalozzi-Verlag. Hann beri engan kostnað af útgáfu bókana, annist aðeins sölu þeirra sem umboðsmaður útgáfufélagsins, alveg á sama hátt og hann hafi gert um aðrar barnabækur, er hann hafi fengið áður ávallt tollfrjálsar frá nefndu Pestalozzi-Verlag. Til nánari rökstuðnings þessum staðhæfingum skírskotar stefnandi til bréfs frá útgáfufélaginu, dags. 15. marz s.l., rskj. nr. 13. Þar segir, að Pestalozzi-Verlag gefi sjálft út og enginn annar allar barnabækur, sem það prenti með íslenskum texta og stefnandi fái, þ. e. bækur með útgáfunúmerunum 1277, 1402 og 1805, sbr. rskj. nr. 18—20. Jafnframt er upplýst, að barnabækur félagsins séu prentaðar á mörgum tungumálum, öðrum en þýzku, aðallega ensku, frönsku, spænsku, ítölsku, portúgölsku og öðrum málum. Fyrir styrjöldina hafi félagið prentað á 27 tungumálum.

Enn fremur er skírskotað til bréfs sendiráðs Sambandslýðveldisins Þýzkalands, dags. 23. október s.l., rskj. nr. 16, en bréf þetta inniheldur afrit af bréfi frá Pestalozzi-Verlag, dags. 10. ágúst s.l. Í bréfi þessu segir, að útgáfufélagið hafi gefið út og prentað myndabækur fyrir börn í meira en 100 ár. Enn segir í bréfinu, að Bókabúð Böðvars, þ. e. stefnanda, hafi verið selt verulegt magn þessara myndabóka, ýmist með þýzku eða ensku lesmáli, sumar án lesmáls.

Á síðastliðnu ári hafi svo útgáfufélagið vakið áhuga stefnanda á því að kaupa þessar myndabækur af útgáfufélaginu með íslenzku lesmáli í stað þýzks eða ensks lesmáls. Loks er staðhæft í bréfi þessu, að sú skoðun, að Bókabúð Böðvars sé útgefandi bókana, sé engan veginn rétt. Pestalozzi-Verlag sé útgefandi þeirra bóka, sem frá því komi, þ. e. bóka, sem það hafi látið teikna, myndprenta og prenta, einnig þeirra bóka, sem það hafi látið prenta með íslenzku lesmáli, svo sem og hinn þýzki og alþjóðlegi höfundaréttur kveði á um samkvæmt Bernarsamþykktinni.

Stefnandi heldur því fram, að skjöl þessi, sem ekki hafi verið mótmælt af stefndu, séu full sönnun þess, að hann sé ekki útgefandi bókana.

Þá hefur stefnandi vakið athygli á því, að þó útgefandi sé ekki berum orðum tilgreindur á umræddum barnabókum, megi gloggt sjá af útgáfunúmeri hvernar bókar, borið saman við verðlista og reikninga, að Pestalozzi-Verlag sé útgefandi þeirra.

Í lögum nr. 62 30. desember 1939 um tollskrá o. fl., 1. gr. 45. kafla, 4. og 5. tl., voru ákvæði um aðflutningsgjöld af mynda-

bókum og teiknibókum handa börnum. Með lögum nr. 71 5. júní 1947 um breyting á lögum nr. 62 30. desember 1939 um tollskrá o. fl., 1. gr., 15. tl., eru 4. og 5. liðir 45. kafla tollskrárinnar felldir niður. Aðflutningsgjöld ber því eigi að greiða af innfluttum barnabókum, nema útgefandi þeirra sé íslenzkur, sbr. 45. kafla tollskrárinnar, 1. eða 2. lið.

Með tilliti til þess, að Pestalozzi-Verlag hefur gefið skýlausar yfirlýsingar um, að það sé útgefandi margnefndra barnabóka, sbr. rskj. nr. 13 og 16 svo og vörureikninginn, rskj. nr. 24, að nefnt útgáfufélag hefur árum saman gefið út barnabækur sömu tegundar með lesmáli á ýmsum tungumálum og að lesmálið er í sjálfu sér mjög óverulegur hluti bókana, þar eð þær eru fyrst og fremst litprentaðar myndabækur, og myndirnar eru þannig aðalefni bókana, þykir ekki varhugavert að telja hið þýzka útgáfufélag Pestalozzi-Verlag raunverulegan útgefanda þeirra.

Brast þannig lagaheimild til þess að krefjast aðflutningsgjalda af bókum þessum.

Samkvæmt þessu ber að taka kröfur stefnanda til greina að öllu leyti og dæma stefndu, bæjarfógetann í Hafnarfirði og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, til þess að endurgreiða kr. 4949.35 með vöxtum, svo sem krafizt er.

Málskostnaður þykir hæfilega ákveðinn kr. 1000.00.

D ó m s o r ð :

Stefndu, bæjarfógetinn í Hafnarfirði og fjármálaráðherra fyrir hönd ríkissjóðs, greiði stefnanda, Böðvari Sigurðssyni, kr. 4949.35 með 6% ársvöxtum frá 18. janúar 1954 til greiðsludags og kr. 1000.00 í málskostnað innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.